

*Laikā
apmaldījusies
stāsti*

DZINTARS TILAKS

*Laikā
apmaldījusies
stāsti*

821.174-32
Ti 310

Vitas Lēnertes vāka dizains

Vāka dizainam izmantots ilustratīvais materiāls no © freepik.com

Dzintars Tilaks

LAIKĀ APMALDĪJUŠIES STĀSTI

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja *VIJA KILBLOKA*

Projekta vadītāja *Bārbala Simsons*

Redaktore *Gundega Sēja*

Korektore *Agnese Rūtena*

Mākslinieciskā redaktore *Vita Lēnerte*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA K. Valdemāra ielā 6

Rīgā, LV 1010. Red. nr. L-4424

Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Dzintars Tilaks, 2024

© Literārā apdare, izdevums, mākslinieciskais noformējums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2024

ISBN 978-9934-32-547-2

“Laiks ir notikumu vienība, bez notikumiem nau
laika, bet notikumi ir būtņu attiecību maiņa. Tāpēc
telpa ir būtņu kopība, bez būtnēm nau telpas.
Tā saplūst laika un telpas jēdzieni.”

Rainis

JAUNAS ASINIS

– Samazināju cenu, citādi laikam nepārdot, – atklāti teica mājas īpašnieks, gadus desmit par mani jaunāks vīrietis, ar roku atbalstījies pret vecas ābeles stumbru. – Skaidrs, ka bez elektrības tā lieta iegriež, bet, lai to ievilkto, arī ir vajadzīgi vairāki tūkstoši. Agrāk, līdz sešdesmitajiem gadiem, bija arī elektrība, bet tad te veca tante dzīvojusi, un, kad pārvilka līniju, šī atteicās. Tā arī palika.

Mēs apstaigājām vispirms māju no ārpuses, tad no iekšpuses, saimnieks tik runāja un runāja – bija skaidrs, ka viņš stāsta visu, kā ir, bez izpušķošanas, jo arī atklātība ir sava veida gudrs mārketingš.

– Liela māja ar četrām istabām, jo bija trīs bērni, vecāki un vecāmāte – sešu cilvēku ģimene. Īpašumu nacionālizēja, tad te dzīvoja divas ģimenes, bet manai dzimtai sākās tāli ceļi un traģēdijas. Īsāk sakot, no visiem manējiem palika divi – mans tēvs un viņa brālis. Gadiem ejot, kad varēja atgūt īpašumu, pietiecās, atguva, bet te viss bija nolaists līdz pēdējam kliņķītim. Tēvs ķērās klāt, atjaunoja, cik varēja, nomainīja bojātos dēļus, ielika jaunus logus, vienu daļu jumta nomainīja, bet nepaguva līdz galam. Tālāk netika. Mēs ar viņu te pēdējās divas vasaras kopā ņēmāmies, līdz viņš vairs nespēja cīnīties ar

slimību. – Virietis ieturēja pauzi un novērsa skatienu. Man likās, ka viņš atcerējās tēvu.

– Vispirms nomira tēva brālis, tad arī tēvs bija zaudējis sparbu darboties. Atbrauca retāk un retāk, tad arī saslima. Tētis nomira, mamma – nākamajā gadā ar sirdi. Nu kam tā māja vairs vajadzīga? Tā arī stāvēja. Tēva brāļa meita ārzemēs, un viņai šis te viss ir pilnīgi vienaldzīgs. Viņai ne to zemes pleķīti vajag, ne visu Latviju. Man ir pilnvara ar šo visu rīkoties, arī pārdot.

Sapratis, ka īpašuma plānojums uz papīra mani vairs neinteresē, viņš locīja to kopā un ielika brūnā mapē pie citiem mājas dokumentiem.

– Kāpēc pats atmetāt ar roku? Nevelk vairs uz laukiem? – es painteresējos, bet svešais ilgi neko neteica, aizgriezis galvu ceļa virzienā.

– Tagad man tas pats, kas tēvam, – jācīnās ar slimību. – Viņš savilka uz augšu plecus un nopūtās. – Plāni strauji mainījās, vēl straujāk, nekā domāju. Tāpēc cena nolaista, jo vajag naudu operācijai. Saka, ka būs labi, bet operāciju nedrīkstot atlikt. Pietrūkst apmēram astoņu tūkstošu, tāpēc pārdodu lēti un steidzami. Ja piekritīsiet pirkt, būšu pateicīgs. Godīgi sakot, pircēju interese nav liela, atbrauc, paskatās, bet konkrētu atbildi nedod, un tas ir saprotams, jo nav elektrības, zeme nav īpašumā, tikai dārzs pie mājas. Un kam mūsdienās vajag lauku māju bez vairākiem hektāriem zemes? Tikai pilsētniekiem, kam sagribas vasaras māju bez pilsētas trokšņa. Bet atkal – pilsētnieki nevar bez elektrības ne dienu.

– Jums vajadzēja man teikt, ka pēc stundas brauks skatīties nākamais, tā parasti saka. – Es neveikli iesmējos. – Bet esmu ar mieru. Nauda būs, varam visu kārtot.

Mājas pārdevējs nāca līdzi, kad devos pie mašīnas. Apstājos, ar skatienu nopētīju ceļu un pajautāju: – Uz kurienu tālāk ved šis ceļš?

– Tālāk? Tur nekā nav. Ir viena tagad jau pamesta māja ceļa labajā pusē, bet aiz tās mežs. Tā ka te braucējs būsiet tikai jūs viens. – Viņš tā kā brīdi aizdomājās, tad jautāja: – Ģimenei māju meklējat vai tikai sev?

– Sev. Pagaidām tikai sev, kur klusumā būt.

Svešais pirmo reizi pasmaidīja un dīvaini piebilda: – Tas labi.

Nesaprotot viņa priecīgo reakciju, laikam uz mirkli apjuku un atbildēju ar muļķīgu smaidu.

– Tad jūs pirksiet? – vīrietis gribēja dzirdēt konkrētu atbildi.

– Jā. Es jau teicu.

– Varbūt mēs varam nokārtot tā, ka daļu jūs man iemaksājat tagad? Man vajag, kā ātrāk, pats saprotat, kāpēc.

– Saprotu. Cik?

– Varbūt trešdaļu tagad, pārējo pie dokumentu nokārtošanas?

– Piecus tagad?

– Jā. Būtu labi saņemt uz rokas. Noslēgsim rokasnaudas līgumu, ja vien tie pieci jums tagad atradīsies. Jūs man to daļu, es jums atslēgas un mājas plānojumu, bet pārējo, ja vien nav iebildumu, varam nokārtot tuvākās nedēļas laikā. Jūs ņemsiet kredītu?

– Bez kredīta, es pārdevu dzīvokli. Varam kaut tūdaļ braukt uz pilsētu, izņemšu naudu.

Es negribēju palaist garām pirkumu, jo manī jau bija pamodies potenciālais lauku mājas īpašnieks, iekšējā balss skaidri teica: par tādu naudu neko tik labu neatradīsi. Sludinājumos par tādu summu ir tikai grausti vai arī īpašumi

netālu no Krievijas robežas. Turklāt var taču uzrasties cits pircējs, un viss būs zaudēts. Nē, vajag tūlīt un tagad.

“Sausvēres”. Man šis māju nosaukums neizteica neko. Jautāju pārdevējam, tas nezināja, meklēju timeklī – arī tas raustīja plecus. Tādēļ pagaidām man tas bija Objekts. Zinu, ka skan bezpersoniski, bet nojaušu, ka reiz saukšu vienkārši – par mājām. Labi. Par Sausvērēm.

Māja atradās it kā nelielā pakalnā, raugoties no mežmalas puses. Tālāk esot arī purvājs. Varbūt šī slīpuma augstākais punkts ir kā sausa sala un tādēļ “saus”? Un “vēres”? Tekstuāls paskaidrojums, atsaucē lappuses beigās. Kaut kā tā? Ha! Nu gan... Smaidu. Varbūt tā ir skatiena vēršanās apkārtņē, kur vienīgā sausā vieta ir šis uzkalns ar pamestu lauku un šo sētu? Veros – vēres? Sausis un vēršanās uz šo sausumu?

Norunātajā dienā – gandrīz pēc nedēļas – un arī nākamajā mājas pārdevējs uz zvaniem neatbildēja. Domāju, ka veselības problēmas uz kādu laiku būs piespiedušas atlikt visas pārējās lietas. Viņa paša interesēs bija visu ātrāk novest līdz galam, bet man nebija steigas – kāda starpība – tagad vai vēl pēc nedēļas nokārtot formalitātes līdz galam. Daudz svarīgāk man likās vēlreiz aizbraukt turp ar atslēgām kabatā un visu pamatīgi izpētīt.

Tikai tagad, piebraucot pie ceļa gala, kas veda sētā, pamanīju nelielu, laikazoba sagrauztu dēlīti ar nosaukumu “Sausvēres”. Un tikai tagad tā īsti arī sapratu, ka šī ir īstā vieta, īstā ēka, lai... Ko? Lai pārvāktos uz dzīvi un pārrautu sakarus ar visu līdzšinējo? Nē. Lai iekārtotu kā vasaras mītni un aicinātu draugus? Ne gluži. Drīzāk – lai būtu atkāpšanās ceļš, savs patvērums, drošība. Lai kādreiz, kad nevienam nebūšu vajadzīgs, varētu šeit iemācīties būt vajadzīgs sev. Mierā, klusumā, kad ikdienu ir

nesasteigta un nav neviena, kas kliež, ka termiņus kavējam, ka darbs bija jānodod aizvakar, kur nav kaimiņa, kas zvana pie durvīm un lūdz kārtējo piecīti līdz kārtējai neatdošanai, kur nav no rītiem jāceļas stundu agrāk, jo uz darbu jābrauc agrāk tikai tāpēc, lai būtu, kur nolikt mašīnu, vai arī – jāskrien uz tramvaju, lai kaut kā tajā iespiestos, kad liekas, ka pusei pilsētas darbs sākas vienā laikā.

Šis ir klusuma bezdibenis, kur trokšņot atļauts vienīgi dabai, kur bez atļaujas šķērsot šo bezdibeni izdodas tikai lidmašīnām augstu gaisā, kas tur iederas gandrīz tikpat labi kā putni.

Tagad ņemos no mašīnas salona un bagāžnieka izkrāvē savestās mantas, ieturēju pusdienas un izgāju uzziņēt savu vīziju visam īpašumam, lai vakarā, sēžot pie lapas, visu gudri saplānotu.

Dārzā četras vecas ābeles un viens ķirsis, pussagruvušās sētas šajā pusē ir bijušas dobes – tā arī visa bagātība. Sēta laikam bija vajadzīga, lai dārzu kaut cik pasargātu no meža lopiem, taču tagad sēta bija sadrupusi, spītīgi turoties vien pāris dēļiem, kas sabruktu no pirksta pieskāriena. Toties pagalma tuvākajā galā pagrabs ar mūrētu akmens sienu. Durvis gan nekam neder, bet pats pagrabs, izrādās, ir pietiekami liels, lai tajā glabātu ne tikai burciņas, bet veselu lērumu kartupeļu un visu ko citu. Blakus pagrabam šķūnis. Tā saturu es sāku šķirot jau uzreiz un atradu labus dēļus, kas noderēs nepabeigtajiem remontdarbiem, koka gultu, garu beņķi un vairākas kastes ar aprūsējušām naglām, skrūvēm un citu labumu. Šķūnī bija sakrautas arī šīfera plāksnes, kas tagad varētu noderēt līdz galam nepabeigtajam jumtam virs ārdurvīm.

Savam zīmētajam plānam blakus sāku pierakstīt visas šīs lietas, ko atradu, lai vēlāk ieviestu kārtību un zinātu, kas kur atrodas.

Vakara krēsla tuvojās ātri, un es iegāju mājā. Apstai-gāju istabas. Tās bija gandrīz tukšas, tikai kāda kumode, viens skapis un pāris neglītu taburešu. Vienā istabā bija palikusi ar noplukušu deķi pārklāta gulta, divi krēsli un galds. Neko dzižu pustumsā darīt nebija iespējams, iede- dzu dažas sveces un kārtojos pa virtuvi. Man, izteik- tam pilsētniekam, tā vien nagi niezēja atrast elektrības slēdži – pieķēru sevi pie šīm domām vairākas reizes. Slē- dži pat bija, laikam saglabājušies kā atgādinājums par gaišākiem laikiem. No mašīnas paņēmu lielo LED spul- džu lukturi, kas darbojās uz baterijām, iekarināju virtuves griestos un biju pat pārsteigts, cik daudz gaiša prieka sagādāja tāds nieka lukturis. Sveču romantiku varu atlikt citiem brīžiem.

Agrāk es būtu teicis, ka tas nav iespējams, – es un dzīve laukos ir divas nesavienojamas lietas. Laikam tā biju teicis arī skaļi. Pilsētas apstākļos viss bija skaidrs un saprotams – noteikumi, kuri jāievēro, lietas, pēc kurām jātiecas. Privilēģija – strādāt ar galvu, nevis rokām. Un tā es esmu nodzīvojis mūža lielāko daļu – neko neprazdams no praktiskiem darbiem pie mājas, nemaz jau nerunājot par lauku darbiem.

Tas, ko mēs skaļi noliedzam, noteikti atradīs mūs pašus un notiks agri vai vēl. Āmen. Arī tas, ko nekad neesam pratuši, izrādīsies visnepieciešamākais. Vēlreiz – āmen.

Sausvēres. Katrā trīsdimensiju telpas punktā būs reizē pagātne un nākotne. Es par to nešaubījos. Šis objekts pats bija kā liels punkts, kurā ik uz soļa jutu pagātņi, bet mans prāts vienlaicīgi bija nodarbināts ar ideju par nākotni.

Tagadne bija tikai apstāšanās, lai prāts lēnām pagūtu apstrādāt neierasto sev apkārt. Šobrīd tā bija telpa, kurā es jutos brīvs, kur mans domu lidojums atrāvās no nebeidzamajām raizēm par visu, kas palika simtu piecdesmit un vairāk kilometru attālumā. Taču arī apzinājos, ka šo attālumu nāksies pārvarēt vēl bieži, lai pakāpeniski pierastu pie citas dzīves realitātes.

Pārdevis trīsistabu dzīvokli un iegādājies pieticīgu vienistabnieku Rīgas patvērumam, darba dzīvei un ziemu pārļaišanai, tagad varēju atļauties nopirkt pat māju. Dēls, ar kuru ciešāks kontakts bija nemanāmi zudis, likās vienaldzīgs par maniem plāniem. Viņš savā dzīvē bija tik pašpietiekams, ka saruna par lauku mājas iegādi viņam šķita garlaicīga. Arī naudas dalīšana nebija aktuāla, jo ne velti viņš pieminēja, ka viņa alga ir trīs reizes lielāka par manējo. Dēlam neteicu, ka esmu aizgājis prom un šobrīd esmu bez darba. Teicu tikai, ka ieskaitīšu viņam vismaz desmit tūkstošus, ko pievienot jauna autiņa iegādei. Izklusējās, ka esam vienojušies. Atlikusī summa bija tieši tik liela, lai cik necik iekārtotu vienistabas dzīvokli un ķertos pie lauku mājas darbiem. Arī iztikai dažiem mēnešiem vēl atliktu, tieši tik daudz, lai pārslēgtos citā režīmā, bet neaizmirstu arī par darba meklējumiem.

Es biju dzīves izlutināts, jo viss man apkārt vienmērīgi un mierīgi plūda bez īpašiem pārsteigumiem, negaidītiem pavērsieniem un liktenīgiem triecieniem. Laikam tādēļ, nebojājot savu nervu sistēmu, vairāk paļāvos nekā ciniņos, vairāk uzticējos nekā šaubījos. Pat ģimenes izjukšana pirms gadiem desmit notika pakāpeniski, bez konfliktiem un dramatiskiem pārdzīvojumiem, klusi kā loģiska pāreja citā dzīves fāzē. Protams, man, kurš dzīvo vienos pieradumos, pat mazākās pārmaiņas bija izaicinājums, taču

es paļāvos, ka visi citi zina labāk, kas man vajadzīgs. Muļķīgi, bet fakts.

Arī tagad – likās, ka mani kāds pie rokas ved un saka: šis ir tikai pārmaiņas, kas nāks tev par labu.

Pirmo reizi saskāros ar darba meklējumu, jo līdz šim viss notika it kā pats no sevis – aizgāju no vienas vietas uz citu, labāku, kur viss jau sarunāts. Patiesībā arī šie manevri ir bijuši tikai divas reizes spiestā kārtā. Laikam visu mūžu esmu bijis konservatīvs, no ieradumiem atkarīgs un visa jaunā priekšā piesardzīgs. Jutos drošs tikai zināmās vietās, darot zināmu darbu, ejot un braucot pa vienu un to pašu maršrutu. Smieklīgi, bet arī uz vienām un tām pašām kafejnīcām gāju, pat randiņus sarunāju turpat. Viss neierastais manī viesā nedrošību, lai gan pēc tam, kad solis kaut kur bija sperts pirmo reizi un vēl pēc tam atkārtots, prātā šis jaunais tika iegrāmatots kā “droša vieta” un iegūla manos konservatīvajos labirintos.

Tagad pats par sevi brīnos: kā es tā varēju atļauties aizbraukt uz pilnīgi svešu vietu un acumirkli nolemt te apmesties. Vēl vairāk – to visu izdarīt, turklāt gatavs pat mainīt darbu.

Darba meklēšanai ķēros klāt visai nedroši. Vispirms aizsūtīju ziņu paziņām, ka meklēju darbu, tad sāku iedziļināties sludinājumos, kur, izrādījās, tādi kā es nav nevienam vajadzīgi. Uz desmit manām vēstulēm neatbildēja neviens. Pār kvalificēties un darīt kaut ko bez intereses, lai tikai nopelnītu izdzīvošanas devu, nebija man pa prātam. Es nespētu sevi mainīt, pat ja saņemtos un darītu, – riebtos pats sev.

Pāris reizu parādījās vecajā darbavietā, nokārtoju formalitātes un biju brīvs. Šefs it kā deva mājienu par atvadu

ballīti, bet es biju kurls un izlikos, ka mājienu neesmu dzirdējis.

Vēl brīdis, un es jau skaitījos bezdarbnieks. Nodarbinātības valsts aģentūras konsultante, gados jauna sieviete, iepazinusies ar maniem datiem un specialitāti, atklāti pateica: – Diemžēl neko nevaram piedāvāt, jo tādu vakanču nav, bet varbūt vēlāk atradīsies kaut kas radniecīgs jūsu specialitātei. Lai gan, godīgi sakot, labāk meklēt pašam. Ja gribēsiet pārkvalificēties, iegūt jaunu specialitāti, tad būs jāpagaida pāris mēnešu – uz kursiem visur rindas.

Nu jau kā brīvs cilvēks vēlreiz aizbraucu līdz Sausvērēm, aizvedu pilnu mašīnu ar visu ko dzīvei noderīgu. Ierīkoju stabilākas slēdzenes durvīs, nostiprināju visus slēģus, arī tos padarīdams aizslēdzamus – tas manam sirdsmieram. Zināju, ka jādōmā būtu par stādiem un dārzu, bet, tā kā nebiju lietpratējs, vispirms nolēmu visu izpētīt internetā, padomāt un tad ar konkrētu mērķi ķerties pie stādīšanas.

Bija pagājušas divpadsmit dienas kopš manas pirmās viesošanās Sausvērēs, mājas pārdevējs vēl nebija devis ziņu. Uz mirkli galvā pavidēja drūmas domas: ja nu veselība pievīlusi, steidzama operācija vai kaut kas tamlīdzīgs... Ko tad? Bet drīz vien sevi nomierināju un, iztēlojoties tādas problēmas, sapratu, ka pašam līdzīgā situācijā pirmajā vietā būtu veselība un tikai tad viss pārējais. Es pieņēmu, ka šobrīd esmu “viss pārējais”. Gan jau dos ziņu, jo gribēs taču atlikušo naudu dabūt.

Nolicis savestās mantas, apstaigāju pagalmu, tad aizaugušo lauku līdz mežmalai. Diena bija tik saulaina un silta, ka gribējās pastaigu turpināt, un, uzgājis uz ceļa, kas “nekur neved”, kā pārdevējs teica, pagājos uz priekšu. Apmēram pēc četrsimt metriem bija neliels krūmu puduris.

Pagājis tam garām, ieraudzīju to vienīgo kaimiņu māju, kura esot pamesta. Veca guļbaļķu būve ar jaunāku piebūvi, aizaudzis dārzs līdz ceļa malai. Taču kaut kas piesaistīja manu skatienu – uz māju bija iemīta taciņa. Varbūt vietējie labumu meklētāji ieminuši? Tas bija pirmais, kas ienāca prātā. Logi veseli, arī aizkari priekšā, pie durvīm pat kājslauķis palicis. Arī es nolēmu, ja ne labumus meklēt, tad vismaz ziņkāri apmierināt.

Paraudzījos logā, tad piegāju pie durvīm, pasniedzos pēc roktura, kad pēkšņi durvis ar troksni strauji atvērās, un uz sliekšņa stāvēja gadus astoņdesmit veca kundze ar uzsietu galavaslakatiņu virs sirmajiem matiem.

– Ko gribējāt? – Viņa, iznākusi gaismā no tumšās telpas, piemiedza acis, kamēr tās pierod pie gaismas, un nopētīja mani visā augumā.

– Labdien. Mans vārds ir Krists. Es tagad būšu jūsu kaimiņš. Man gan teica, ka te neviens vairs nedzīvo. Laikam kļūdījās.

– Kāds vēl kaimiņš? No kurienes tad esat?

– Tepat. No Sausvērēm.

Kundze manāmi apjuka, pat pieturējās pie durvju stenderes, nogrozīja galvu un neticīgi pacēla acis.

– Jūs nopirkāt manu māju?

– Kā? Kāpēc jūsējo? Sausvēres. – Man nepatika vecās sievas reakcija uz to, ka pieteicos kā kaimiņš. – Vēl neesmu nokārtojis visus dokumentus, bet daļēji iegādājies jau esmu.

– Vai tu re kā! Kā gan jūs varētu nokārtot bez manas ziņas? Es tak esmu to māju saimniece.

– Kā? Laikam nesapratāt, es runāju par Sausvērēm.

– Es arī.

– Bet... kā tad tā...? Es jau iemaksāju...

Ieraudzījusi manu apjukumu, kas laikam no malas izskatījās patiens un nenoslēpjams, viņa pakāpās sāņus un aicināja iekšā. Piestūmusi virtuves beņķīti man tuvāk, mudināja apsēsties.

– Vai Juris jums māju centās notirgot?

– Jā, viņam vārds Juris. Viņš teica, ka tā viņa senču māja, ka tēvs ar savu brāli pie tās strādājuši, arī viņš pats... un tēva brāļa meita tālu prom ārzemēs... pats slimš... māja jāpārdod ātri...

– Nu, vai nav viens aktieris?! – Vecā sieva apsēdās uz otra beņķīša, brīdi grozīja galvu, tad sāka stāstīt:

– Uzradās te tas Juris pirms kādiem pieciem mēnešiem – vai nezinot kādas mājas, kas te apkārtnē būtu pārdodamas, šim esot zināmi pircēji. Tad nu es iedomājos, ka lielā māja varbūt tomēr ir man pašai tā kā par daudz. Re, dzīvē tā sagrozījās, ka es vairāk pa šo, pa māsas māju, nekā pa savējo. Māsa mirusi, māsas vīrs viens un dikti švaks, jānāk šurp tā kā tā katru dienu – ēdams kas jāatnes, pats jāpieskata, jāuzkopj. Beigās sanāca, ka pārvācos šurpām. Uz savu māju tikai pa ziemu aizstaigāju iekurināt, lai pavisam neizsalst. Tad nu teicu, ka varētu pārdot, jo mantinieku man nav un sev līdzī jau beigās nepaņēmu.

– Un jūs viņu pilnvarojāt pārdot?

– Jā, tā var teikt. Viņš prasīja zemesgrāmatu lai šim dodot, lai ir, ko citiem parādīt. Bet ne jau es tā uzreiz dotu, braucām uz pilsētu, taisījām kopiju tiem plāniem un dokumentiem, ne vairāk. Lai jau rāda citiem, kam interese.

Es jutu, ka man asins saskrien vaigos un viegli noreibst galva.

– Viņš naudu jums neiedeva? – es jautāju, lai gan nojautu atbildi.

– Tā arī nav rādījies. Sākumā zvanīja, ka nav pircēju, ka vajadzēs prasīt par māju mazāk, un viss. Nu, domāju, ka' nav, ta' nav lemts pārdot. Lai stāv, kā ir.

Vecajai sievai laikam no manis pielipa uztraukums, viņa nervozi sasēja lakatu zem zoda stingrāk, nopūtās un sāka ar stiegrainajiem pirkstiem bungāt pa galdu.

– Viņš no jums naudu paņēma? – viņa jautāja ar tādām kā aizdomām.

Es negribīgi pamāju ar galvu.

– Zaglis kas zaglis. Un cik paņēma?

– Noslēdzām rokasnaudas līgumu, jo viņam steidzami vajadzēja naudu operācijai. Iemaksāju piecus tūkstošus, pie dokumentu sakārtošanas man būtu jāpiemaksā vēl desmit un jānosedz visi izdevumi par pārreģistrāciju. Es taču redzēju viņa pasi... lai gan īpaši jau nepētīju.

– Būs nozadzis arī pasi, un nav nekāds Juris, bet īsts nešķīsts viltnieks. Maitasgabals. – Sieviete slēdziens bija gatavs, un viņa to apstiprināja, uzsitot ar dūri pa virtuves galdu. – Jurīti... Jurīti... gribēji izslīdēt...

Jutu, ka man sareibst galva, ar skatienu ieurbos virtuves aizkaru musturā.

– Pieci tūkstoši... – Sieviete laikam centās iztēloties, ar ko salīdzināt tādu summu, bet nevarēja. – Kā uzdāvināti par baltu velti...

– Es nu gan esmu stulbs. Noticēju visam. Man pat bija žēl viņa – zaudējis visus tuviniekus, pats slimš...

– Viņš slimš? Salti meli!

– Teica, ka tēvs nomiris, nepabeidzis atjaunot māju...

– Tas jau par manu vīru. – Sievietē mijās dusmas ar apjukumu. – Ak dieviņ, kāds nesmukums! Kā jūs godāt? Nesadzirdēju.

– Krists.